

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

בעניין:	פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980
ובעניין:	דהן שמואל - החייב ע"י ב"כ עו"ד קינן יהודיין
ובעניין:	שגיא רוזנק, עו"ד – המנהל המיוחד
ובעניין:	כונס הנכסים הרשמי - הכנ"ר ע"י ב"כ עו"ד גיא העליון
ובעניין:	המוסד לביטוח לאומי ע"י ב"כ עו"ד רחל חרל"פ

החלטה

1

2

האם יש ליתן לחייב הפטר מחוב מזונות כלפי המוסד לביטוח לאומי.

3

זו השאלה העומדת לדיון במסגרת החלטה זו.

4

כללי

5

1. החייב, יליד 1950, הגיש בקשה למתן צו כינוס ולהכרזתו כפושט רגל, כאשר

6

ביום 11.8.16 ניתן צו לכינוס נכסיו, והחוב היחיד המוצהר על ידו הוא חובו בסכום של

7

כ- 197,871 ₪ כלפי המוסד לביטוח לאומי בגין מזונות אותם שילם המוסד לגרושתו

8

בהתאם להוראות חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב – 1972 (להלן: "חוק

9

המזונות").

10

2. משחלפו המועדים להגשת תביעות חוב, ואלה לא הוגשו, גם לא תביעתו של

11

המוסד לביטוח לאומי, החייב הגיש בקשה, היא הבקשה מושא החלטה זו, בהסכמת

12

המנהל המיוחד, במסגרתה עתר כי משלא הוגשו כל תביעות חוב כנגדו, וממילא החוב

13

היחיד כלפיו הוא חוב המזונות, ביקש כי יינתן לו הפטר מחוב המזונות בכפוף להוספת

14

סכום של 30,000 ₪ לקופת פשיטת הרגל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

- 1 במסגרת בקשתו, החייב הציג תמונה לא פשוטה – שלא נסתרה – ביחס למצבו
2 הבריאותי והכלכלי; החייב בן 67 שנים, והוא סובל, לדבריו מבעיות רפואיות שונות.
3 החייב מציין שמצבו הכלכלי בכי רע, הוא נטול נכסים ובהעדר יכולת השתכרות,
4 כאשר לדבריו הוא מתגורר אצל בתו, ומתקיים מקצבת אזרח ותיק ("קצבת זקנה")
5 בסכום של כ- 2,000 ₪ המשולמת לו על ידי המוסד לביטוח לאומי.
6 החייב ציין שחובו הוא בגין מזונות עבר, כאשר ילדיו של החייב בגירים,
7 כשהצעיר שבהם כבר בן 34 (ילדיו הם ילדי השנים 1977, 1978 ו- 1983).
8 3. הבקשה הועברה לתגובת המוסד לביטוח לאומי שהתנגד לה, מהטעמים
9 שיפורטו בהרחבה להלן, מבלי התייחסות לכך שעסקינן בחוב יחיד. עמדתו היא כי דינה
10 של הבקשה להידחות, אולם ציין ש"בנסיבות העניין יהיה זה מאוזן וסביר כי המוסד
11 לביטוח לאומי יבצע קיזוז של 10% מקצבת הזקנה שמקבל החייב לטובת תשלום חוב
12 המזונות".
13 4. הכונס הרשמי סבר שנסיבות העניין מצדיקות להיעתר לבקשת החייב.

14

15

דיון והכרעה

- 16 5. כאמור, המדובר בחוב מזונות עבר, שהוא החוב היחיד בהליך פשיטת הרגל של
17 החייב, כאשר למעשה החוב אינו בר-הפטר במסגרת ההליך, אלא אם תינתן הוראה
18 מפורשת שצו ההפטר יחול עליו, בהתאם לשיקול דעת בית המשפט, כאמור בהוראת
19 סעיף 69 (א)(3) לפקודת פשיטת הרגל.
20 6. המוסד לביטוח לאומי לא העלה את עניין החוב היחיד שממילא לא מופטר
21 בהליכי פשיטת הרגל, אולם למען ההחלטה לא תמצא חסרה, אומר שהמצב המשפטי
22 הוא כי, בהעדר אפשרות להפטיר אדם מחובותיו בלא הכרזתו כפושט רגל (למעט בדרך
23 של הסדר נושים), הרי אין לסגור שעריו של בית המשפט בפניו, גם אם החוב העיקרי או

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

- 1 אפילו היחיד, הוא חוב מזונות, וזאת לאור האפשרות כי יינתן לו הפטר גם על חוב זה
2 (לעניין זה ראו: ע"א 1003/09 יוסף מקבילי נ' כונס הנכסים הרשמי, ניתן ביום 4.1.10,
3 פורסם באתרים משפטיים).
- 4 7. סבור החייב שבנסיבות העניין, לאחר חקירתו, ולאחר שלא נמצאו נכסים
5 ממשיים מהם ניתן להיפרע, ובהעדר פוטנציאל השתכרות עתידי, יש לפטור אותו מחוב
6 המזונות (בכפוף להוספה של 30,000 ₪ לקופה).
- 7 8. מנגד, סבר המוסד לביטוח לאומי שהחלת ההפטר על חוב מזונות ראוי לו
8 שישמר למקרים חריגים בלבד ולחייבים בעלי נסיבות קשות במיוחד, ועמדתו היא כי
9 יישום החלת החריג ייעשה במשורה וזאת "על רקע היותו של חוב המזונות משום 'כשל
10 מוסרי' הדבק בחייב, בשים לב לאופי החוב שהנו אישי בעל מאפיינים חברתיים-
11 סוציאליים".
- 12 לעצם העניין, המוסד לביטוח לאומי סבר שנסיבותיו הרפואיות והאישיות של
13 החייב אינן מצדיקות מתן הפטר מחוב המזונות, וציין שלאורך השנים החייב החזיר אך
14 245 ₪ בלבד בגין חוב המזונות, העומד כאמור על קרוב ל- 200,000 ש"ח.
- 15 לעניין חלוף הזמן מאז שקמה לו הזכות לגבות את חוב המזונות, ציין המוסד
16 לביטוח לאומי שעצם העובדה שהמדובר בחוב מזונות ישן, והיות ילדיו של החייב
17 בגירים, הרי אין בהם, הם כשלעצמם, כדי להצדיק מתן ההפטר מהחוב.
- 18 9. המוסד לביטוח לאומי הדגיש בתגובתו כי מתן הפטר "גם ביחס לחוב מזונות,
19 יהיה בו כדי לסכל את מטרת המחוקק בפקודת פשיטת הרגל ובחוק המזונות, שכן
20 ההפטר במזונות עלול לעודד את החייבים שלא לשלם את המזונות בהם חוייבו...
21 בודעם שהם ממילא יקבלו הפטר ותשלומי המזונות ישולמו מכיסה העמוק של
22 המדינה באמצעות הביטוח הלאומי".
- 23 עוד הוסיף לתגובתו וציין שמתן ההפטר "אף פוגע בקופה בציבורית שכן המוסד
24 לביטוח לאומי האמור להיות צינור להעברה זמנית של תשלומי המזונות, הופך להיות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

1 מממן קבוע של החייבים... ברי כי זו לא היתה כוונת המחוקק בבואו לחוקק את חוק
2 המזונות", וקרא לבית המשפט שלא ליתן הפטר מחוב מזונות כלפיו "ביד קלה"
3 (כלשונו).

4 10. לסיכום – ציין המוסד לביטוח לאומי, כי המקרה שלפנינו איננו חריג ושאינו
5 מצדיק סטייה מהכלל, אולם יחד עם זאת ציין שבאיזון האינטרסים בין ההשלכות
6 האפשרויות במתן ההפטר על חוב המזונות כלפיו לבין נסיבותיו הרפואיות
7 והסוציאליות של החייב, יהיה זה "מאוזן וסביר כי יבצע קיזוז של 10% מקצבת אזרח
8 ותיק שמקבל החייב מדי חודש לטובת תשלום חוב המזונות".

9

10

פעולת ההפטר וחוב מזונות

11 11. סעיף 69 לפקודת פשיטת הרגל קובע כי צו ההפטר שניתן לחייב, יפטור את פושט
12 הרגל מכל חוב בר-תביעה בפשיטת רגל, למעט החריגים שפורטו בסעיף, ביניהם גם חוב
13 לפי פסק דין למזונות שניתן כנגד החייב "להוציא מה שהורה בית המשפט במפורש
14 לגבי החבות, במידה שהורה ובתנאים שהורה".

15 12. לאורך השנים שאלת הרחבת צו ההפטר גם על חוב המזונות נדונה רבות בבתי
16 המשפט השונים ואף התבררה לא אחת בבית המשפט העליון (כך למשל ראו: רע"א
17 7940/13 יוסף קצקה נ' כונס הנכסים הרשמי (29.1.14), פורסם במאגרים משפטיים),
18 ע"א 6456/13 נעמה ישעיהו נ' יוסף גמזו (ניתן ביום 3.5.15, פורסם באתרים משפטיים),
19 כאשר בפסק הדין ב- ע"א 5628/14 סלימאן נ' סלימאן, ניתן ביום 26.9.16, המשיך בית
20 המשפט העליון לחרוש את הקרקע בעניין זה, ואף זרע את הזרעים הנוספים הנדרשים
21 לבחינת התקיימות המקרים החריגים להחלת צו ההפטר גם על חוב מזונות: "כושר
22 הפירעון הנוכחי של החייב, ועד כמה הוא צפוי להשתנות בעתיד; קיומם של נכסים
23 בבעלותו; גילו ומצב בריאותו; מצבו האישי והמשפחתי; נסיבות היווצרות החוב; אם
24 המדובר בחוב לעבר בלבד, או בחוב שוטף שממשיך להיצבר; חלוף הזמן מעת יצירת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

1 החוב, בשים לב לשאלת 'תרומתו' של החייב להתמשכות ההליכים בעניינו, כדי למנוע
2 מצב שבו יעדיף חייב להשתמט מתשלום במשך זמן ממושך, על מנת שבסופו של יום
3 יופטר ממנו; אם החייב עשה מאמצים לפרוע את החוב מיוזמתו, או שמא החוב נפרע
4 במקצתו רק בעקבות הליכים שנקטו הזכאים; אם החייב עודנו חב בסיפוק צרכי
5 המחייה השוטפים של הזכאים למזונות, ובפרט קטינים, לעומת מצב שבו החוב נוגע
6 לעבר הרחוק, שאז חוב המזונות הפסוק מאבד מאופיו המקורי ומתקרר יותר במהותו
7 לחוב כספי רגיל; מצבם הכלכלי הנוכחי של הזכאים למזונות; האם תיפגע זכותם של
8 החייב או של הזכאים לקיום מינימלי בכבוד; אם החייב מיצה את האפשרויות
9 העומדות לרשותו בגדרי הליכי ההוצאה לפועל, ואם יהיה באלה כדי להביא תועלת
10 ממשית לנושים; ועמדותיהם של בעלי התפקידים בהליך פשיטת הרגל" (ראו סעיף
11 19 לפסק דינה של כבוד השופטת ע' ברון).

12 13. אם כן, כל שנתר לנו, לבתי המשפט המחויבים להלכות בית המשפט העליון
13 לעשות הוא, לבחון את יישומה של ההלכה על נסיבות המקרה המונח לפנינו, ולבדוק
14 התאמתה לחריג שנקבע בפסיקה;

15 גילו המתקדם של החייב, מצבו בריאותו, העדר נכסים משמעותיים, העובדה
16 שהוא מתגורר אצל בתו ומשפחתה וכן כי הוא מתקיים מקצבת הביטוח הלאומי, החוב
17 הישן מאד שצבר עם השנים ריבית והצמדה, ועל אלה יש להוסיף את הסכום הצנוע
18 המוצע על ידו, הם אלה העולים כדי נסיבות חריגות המצדיקות את החלת ההפטר גם
19 על חוב המזונות.

20 14. ייתכן שדי בכך היה כדי לחתום את ההחלטה, אולם סברתי שעל אלה יש להוסיף
21 ולבחון גם את התנהלות המוסד לביטוח הלאומי בגביית חוב המזונות, היינו לבחון את
22 עמידתו על זכותו כדן, ועל פעילותו להשבת כספי הציבור מאותם חייבים ש"לא מילאו
23 את חובתם המוסרית, החוקית והאזרחית" לשלם את מזונות ילדיהם, סכומים בהם
24 נשא המוסד לביטוח לאומי מאת קופת המדינה, וגם להתנהלות זו יש ליתן משקל
25 במסגרת השיקולים אותם ראוי לשקול בעת בקשה להחלת החריג.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

1 במילים אחרות, יש לבחון, לעניות דעתי, גם את תום לב הנושה במימוש זכותו,
2 ובגביית החוב.

3

4

תום לב הנושה במימוש זכותו

5 15. על המובן מאליו, ביחס לתחולתו של עקרון תום הלב בהליכי פשיטת רגל, דומה
6 שאין צורך לחזור, ועל כך נכתב רבות בפסקי הדין, כאשר הבחינה היא בעיקרה מנקודת
7 המבט של החייב עצמו, אולם בהקשר של עקרון תום הלב של הנושים עצמם, הדיון דל
8 יותר ומצומצם.

9 כך לדוגמא ניתן למצוא את הערתו של כבוד השופט א' אורנשטיין בתיק פש"ר
10 (מחוזי תל אביב) 13-02-25540 יהודה סמרה נ' עו"ד אלונה בומגרטן, נאמנת לנכסי
11 החייב (ניתן ביום 25.5.16, פורסם באתרים משפטיים) כי גם התנגדות נושה להסדר
12 נושים כפופה לחובת תום הלב, וכן גם את האמור על ידי כבוד השופט ע' עיילבוני
13 בבש"א (נצ') 95/10 חרושת מתכת בית השיטה נ' בנק הפועלים בע"מ (ניתן ביום
14 1.2.10, פורסם באתרים משפטיים), אף הוא בעניין הסדר נושים, שככל שייקבע כי
15 הצבעת נושה מונעת ממניעים או משיקולים זרים, יהיה מוסמך – במקרים חריגים
16 ונדירים – לפסול הצבעתו.

17 נדמה שבחינה כוללת של התנהלות נושה ביחס לחייב, וכך בין היתר גם למשל
18 מתן אשראי, או העמידה על מימוש הזכויות, והשפעתם על הליך פשיטת הרגל בכללותו,
19 הן ביחס לחייב עצמו והן ביחס לנושים אחרים, טרם באה לידי בחינה מעמיקה די צרכה
20 (ראו לעניין זה: פש"ר (תל אביב) 16-04-2216 יוסי ביטון נ' הכנ"ר (ניתן ביום 10.8.17,
21 פורסם באתרים משפטיים).

22

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

16. הלכה היא, כי על המבקש לקבל סעד מבית המשפט לנהל את ענייניו בתום לב (ראו: רע"א 11183/02 כלפי נ' זהבי, פ"ד נח(3) 49, וכך גם ביחס לתום לב הנדרש למי שמנהל הליכי הוצאה לפועל לגביית חוב.
- על חובתו של נושה לפעול באופן סביר לקבל את סעד המימוש ולא לישון על זכותו זו כבר דובר, ועל כגון דא אף נאמר שתיק ההוצאה לפועל אינו יכול לשמש "תוכנית חסכון" לזוכה, אשר ממתינה עד אין קץ, ללא נקיטת הליכים, תוך צבירת הפרשי הצמדה וריבית (ראו ע"א 2836/03 תל אביב) עיריית תל אביב נ' תמר מור (ניתן ביום 24.1.06, פורסם באתרים משפטיים), ברם, לכאורה, עניינים אלה ושאלה זו של תום-לב הנושה, אינם רלוונטיים לדיון בהליך פשיטת הרגל, כאשר העומדים לדיון הם שאלות תום לבו של החייב ביצירת החובות, ותום לבו בניהול הליך פשיטת הרגל.
17. במקרה שלפנינו, כפי שניתן ללמוד מתצהיר ההסתבכות הכלכלית של החייב, המוסד לביטוח הלאומי שילם את מזונות ילדיו מאז שנת 1991, כאשר בשנת 1995 אף התגרש ואת זכויותיו בדירת המגורים העביר לגרושתו "תמורת פטור מתשלום מזונות ילדים" (ראו סעיף 2 לתצהיר ההסתבכות), אולם על אף זאת, ולמרות ששילם את חוב המזונות השוטף לאישה מאז שנת 1991 המוסד לביטוח לאומי לא נקט בהליכי הוצאה לפועל כנגד החייב ולא פתח תיק לגביית המזונות ממנו, בהתאם לזכותו לפי הוראת סעיף 14 (ב) לחוק המזונות.
18. אמרנו 'זכותו' של המוסד לביטוח לאומי, ועל כורחך אתה למד על 'חובתו' לעשות כן.
- אם הוראת סעיף 14 (ב) לחוק המזונות קובעת למעשה את זכות התחלוף של הזוכה בפסק דין למזונות, ומעגנת בדבר חקיקה ראשית את מעמדו של המוסד לביטוח לאומי, למעמד של "מי שניתן לטובתו פסק דין למזונות" (ולעניין זה ראו גם: רע"א 631/07 פלוגי נ' המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 21.5.09, פורסם באתרים משפטיים), אזי, עם הזכות האמורה קמה לה גם החובה;

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

- 1 החובה לנהל את ההליך לגביית מזונות במהירות, ביעילות ובתום לב.
- 2 19. גביית חוב המזונות צריך שתעשה **במהירות**: לגבי פרק הזמן הראוי עד לפתיחת
- 3 תיק הוצאה לפועל על ידי המוסד לביטוח לאומי כנגד חייב מזונות, סברתי שאבן הבוחן
- 4 תהא באמצעות אימוץ ההוראה הפרוצדוראלית בסעיף 11 (ב) לחוק לתיקון דיני משפחה
- 5 מזונות, תש"יט- 1959 במסגרתה נקבע כך: **"מזונות שלא החלו לפעול לגבייתם תוך**
- 6 **שנתיים לאחר התקופה שבעדה הם נפסקו, אין לגבותם אלא ברשות בית המשפט"**
- 7 (לסוגיה מורכבת זו של תחולת הסעיף על בני זוג יהודיים יוכל המעוניין להרחיב
- 8 ידיעותיו לעיין בפסק הדין בתיק רמ"ש 13-01-34024 ל' נ' ל (מחוזי תל אביב) מפי כבוד
- 9 השופט שי' שוחט (ניתן ביום 17.4.13, פורסם באתרים משפטיים), וכן בפסק הדין
- 10 המקיף של בית המשפט לענייני משפחה בנצרת בתיק תמ"ש 16-07-31035, אולם מכל
- 11 מקום, המגמה בפסיקה היא להחיל את הוראות הסעיף הנ"ל גם על בני זוג יהודיים או
- 12 בעלי דין אישי), אולם בענייננו ההקשר הוא ביחס לפרק הזמן בו ייחשב המוסד תם לב
- 13 וכמי שלא ישן על זכויותיו בכל הקשור לגביית חוב המזונות בפתיחת תיק הוצאה
- 14 לפועל וגביית חוב המזונות ששילם.
- 15 20. בענייננו – המוסד לביטוח לאומי ישן על זכויותיו ;
- 16 המוסד לביטוח לאומי לא פעל ולא פתח תיק הוצאה לפועל כנגד החייב לגבות
- 17 את חוב המזונות, וניתן לומר שלמעשה המוסד לביטוח לאומי נקט בגישה אדישה ביחס
- 18 לגביית חוב המזונות, מה שמכונה גבייה פסיבית, תוך המתנה שביום מן הימים החייב
- 19 יהיה זכאי לתגמול, שאזי יוכל הוא לדרוש ממנו לשלם את החוב.
- 20 חובו של החייב נושא ריבית שנפסקה בפסק הדין שניתן בתובענה למזונות (ראו
- 21 סעיף 14(א) לחוק המזונות), ואי נקיטת ההליכים לאורך השנים הארוכות משמעה כי
- 22 קרן החוב תפחה וצברה ריבית שנפסקה, ומחדל זה ראוי לו לבוא גם לפתחו של הנושה,
- 23 ולא אך של החייב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

- 1 21. לא זו אף זו; אם אמרנו שהמוסד לביטוח לאומי לא נקט בהליכי הוצאה לפועל,
2 אזי מתברר שהוא גם לא הגיש תביעת חוב במסגרת הליך של פשיטת הרגל, על אף
3 שקיבל לידיו את צו הכינוס, שבמקרה של חוב רגיל יכול והיה מאבד זכותו זו לקבל
4 כספים מאת החייב.
- 5 22. בהקשר אחר, וביחס לגבייה פסיבית של חובות מנהליים ראוי להפנות להנחיה
6 7.1002 להנחיות היועץ משפטי לממשלה שם נאמר ש "רשות שנמנעה, ללא הצדקה,
7 ושלא לפי הנחייה זו, מנקיטת הליכי גבייה לפי פקודת המסים (גביה), תוך המתנה
8 למועד שתוכל לגבות בו גביה פסיבית, לא תוכל בבא העת לעשות כן, ויהיה עליה לתת
9 את האישור, לעשות את הפעולה או לשלם את התגמול לחייב לפי העניין".
- 10 הנה כי כן – הדברים נכונים וטובים הם גם לענייננו אנו.
- 11 23. המוסד לביטוח לאומי לא הביא לפני כל טעם מדוע נמנע מנקיטת הליכי גבייה
12 לאורך השנים (למצער משנת 2015 לאחר חזרת החייב לארץ), ולא הביא כל טעם שיש
13 בו כדי להצדיק העדר פתיחת תיק הוצאה לפועל כנגד החייב לאורך השנים, ויש לזקוף
14 המתנה זו של המוסד לביטוח הלאומי לחובתו, ולחובתו בלבד.
- 15 24. ככלל, אני סבור שרשות מנהלית שקפאה על זכותה לגבות חוב כלפיה, ולא פעלה
16 למימוש בהקדם בנסיבות העניין ובסמוך ליצירתו, עלולה להסתכן בכך שבהעדר טעם
17 ראוי, ובנסיבות המתאימות, תביעתה במסגרת הליכי פשיטת רגל של חייב שתוגש
18 להכרעה תידחה בשל כך בלבד, היינו, תידחה בשל חוסר תום לבה במימוש זכויותיה
19 כאמור.
- 20
- 21 מן הכלל אל הפרט
- 22 25. לא ננקטו על ידי המוסד לביטוח לאומי כל הליכי גבייה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

1 המוסד לביטוח לאומי הלין כי מתן הפטר מחוב המזונות במקרה דנן יפגע
2 בקופה הציבורית.
3 נדמה לי שלו היה נפתח תיק הוצאה לפועל כנגד החייב, יכול והוא היה מעלה
4 את טענתו כי העביר את זכויותיו בדירה לגרושתו, וייתכן וניתן יהיה להפסיק את
5 תשלום המזונות או לכל הפחות לברר את העניין;
6 כיום – בחלוף השנים – לא ניתן לעשות כן.
7 לו היו ננקטים הליכי הוצאה לפועל כנגד החייב, יכול והיה החייב מעביר
8 תשלומים על חשבון החוב משכרו או מנכסיו.
9 כעת, בחלוף השנים, אין לו אלא את קצבת אזרח ותיק כדי לקיימו.
10 26. לסיכומו של דבר, ובשל נסיבותיו האישיות של החייב כפי שפורטו, וגם בשל
11 המשקל שניתן לכך שהמוסד לביטוח לאומי לא פעל לגביית החוב לאורך השנים – הרי
12 ניתן לחייב הפטר מחוב המזונות, בכפוף לתשלום הסכום של 30,000 ₪ כפי שהציע.

13

14

קיזוז מתוך קצבת אזרח ותיק

15 27. לגבי הצעת המוסד לביטוח לאומי כי יקוזזו 10% מהקצבה לטובת החוב, וזאת
16 בהתאם להוראות סעיף 14 (ג) לחוק המזונות, אני סבור שטוב היה לולא הוצעה ההצעה:
17 ראשית, על פי הוראת סעיף 14(ג) לחוק המזונות רשאי המוסד לביטוח לאומי
18 לקזז "כנגד אותו סכום את התשלום המשתלם לזוכה". על פי קריאת לשון הסעיף
19 המדובר בקיזוז של תשלום שוטף, אולם ברי כי יש להעדיף את התכלית החקיקתית
20 הרחבה ולפרש זאת גם על חוב שאינו שוטף, ברם אין להעדיף את הקיזוז על פני פגיעה
21 בגמלת קיום הניתנת לחייב (כמו למשל קצבת הבטחת הכנסה, או קצבת אזרח ותיק
22 במקרים המתאימים), שנועדו להקנות את הביטחון הסוציאלי, ולאפשר למקבל
23 הקבצה את הקיום בכבוד, וקיזוז מהחוב עלול לפגוע בקיום השוטף של החייב, ולכן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

1 במקרים של קצבאות קיום, על הקיזוז להיות באותו מישור של זמן ואין להפחית
2 מקצבה בעד חודש מסויים בשל חוב עבר 1980 (ראו גם: עב"ל 271/08 ברוכים נ' המוסד
3 לביטוח לאומי (ניתן ביום, פורסם באתרים משפטיים, 21.5.09), ודי באמור כדי לדחות
4 ההצעה.

5 שנית, קיזוז כעת של כספי גמלת הביטוח הלאומי אין בה כל תכלית או תועלת
6 אמיתית, כאשר מנגד עומדת הפגיעה בחייב עצמו לאור גילו המתקדם ומצבו הבריאותי.

7

8 28. גביית החוב בזמן אמת, יכול והיתה מובילה לתוצאות שונות, הן מבחינת החייב
9 והן מבחינת האינטרס הציבורי.

10 גביית החוב בזמן אמת היה בה כדי לחזק את התכליות שבאות לידי הגשמה
11 בחוק המזונות והיתה מצמצמת את הפגיעה בכספי הציבור המממנים את ילדי החייב.

12

13

סיכום

14 לסיכומו של דבר, כל האמור מוביל למסקנה שעם מתן הפטר לחייב, יחול הצו גם על
15 חוב המזונות כלפי המוסד לביטוח לאומי וזאת בהפקדה של 30,000 ₪ לקופה.

16

17

18

ניתנה היום, ט' טבת תשע"ח, 27 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.

19

20

21

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 16-04-25399 בן דהן נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

27.12.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

1

עודד מאור, שופט

2
3